

Філософсько-етичний ракурс сучасної біоетики: клонування людини

Данііл КУТИЦЬКИЙ, здобувач освіти.

*Науковий керівник – Наталя БІЛЬЧУК, канд. філос. наук, доц.
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»*

За своє існування людство часто стикається з етичними проблемами. Однією з таких проблем є клонування людини. Для початку потрібно розібратися з поняттями «клон» та «клонування». Клонування – одержання кількох генетично ідентичних організмів шляхом безстатевого (у тому числі вегетативного) розмноження або партеногенезу. Клон – результат клонування.

Нещодавно, клонування ми могли побачити лише в фантастичних фільмах, але сьогодні вже можемо спостерігати наглядні приклади успішного клонування живих істот. Одним з таких прикладів є вівця Доллі, яка була “одержана” шляхом пересадки ядра соматичної клітини в цитоплазму яйцеклітини 5 липня 1996 року. Вівця Доллі була генетичною копією вівці – донора клітини. Після появи її на світ, почалися дебати на тему клонування.

Дискутується ця тема через можливість клонування саме людини. Діячі світових релігій (християнство, іслам, буддизм) виступають категорично проти клонування, бо штучне створення людини суперечить появі людини на світ, яке було закладено природою. Також серед вчених є багато противників такого підходу, а на законодавчому рівні клонування людини заборонено у 70 країнах світу. Клонування порушує гідність людини. Людина – це не стільки біологічна істота.

Піко делла Мірандола у своїй промові «Промова про людську гідність» сформулював так думку: гідність людини полягає у самостворенні та невизначеності. Тільки людина може створювати нове життя, штучне створення людини принизить її гідність, покаже її слабкість. Саме тому можна стверджувати, що творці клонів беруть на себе роль Бога. Тут доречним є вислів С. Кримського: «науковий прогрес прагне поставити людину на місце Бога, в той час як вона ще не навчилася бути людиною». Клонування порушує унікальність клонованої особи. Кожна людина – унікальна та неповторна, а клон – точна копія якоїсь вже існуючої людини. Саме тому клони втрачають свою ідентичність, особливість, тобто перестають бути індивідуальністю. Втративши індивідуальність, людина перестає бути людиною.

Клонування руйнує інститут сім'ї. Сім'я – це найдавніший соціальний інститут, сім'я належить до найважливіших суспільних цінностей. Для дорослої людини, сім'я має важливе джерело задоволення його духовних потреб. Для дитини відіграє роль формування її особистості. Клонування обходить створення сім'ї, бо для створення клону потрібен тільки «зразок» іншої людини, тому через клонування відпадає необхідність створення сім'ї.

Таким чином, клонування людини є соціально небезпечним явищем, яке зруйнує гідність людини, знищить її духовну основу, середовище створення та виховання людини – сім'ю. Клонування може перетворити людину з індивідуальної та соціальної істоти на одобокий біологічний матеріал, ресурс. Заборонивши клонування, ми збережемо людство.